

En farofylld fisketur.

Junis Rabe frågade en dag Carina Larsson: "Vet du att din farfar räddade livet på min far?"

Berättelsen handlar om en fisketur den 19 december 1929 utanför Nidingen i Kattegatt i en bitande kall snöstorm med fiskebåten Maggie från Björkö. Besättningen bestod av fem fiskare, Filip Karlsson, brodern Gunnar Karlsson, Ernst Edvardsson, Paul Rabe och Artur Hermansson.

Filip Karlsson 1896 -1973

Ernst Edvardsson 1881-1964

Fiskelyckan var god och lastrummet var nästintill fullt med fisk. Paul stod i hytten och navigerade, Filip var på väg från skansen till styrhytten då bommen kom farande och slog till honom så att han slungades över bord och rätts ut i det djupa kalla vattnet. Paul ropade: "Man över bord! Man över bord!" En olycka kommer sällan ensam för samtidigt ramlade Arthur ner i lastrummet, som var fullt med fisk. Han ramlade med huvudet före och nästan begravdes i all fisk. Artur var en lång och stark man. Genom hans enorma styrka och hjälpande händer kunde han ta sig upp.

En besättningsman berättade efteråt: "Jag tittade ner i lastrummet och trodde att jag såg i syne. Jag såg en massa fiskhuvuden och mitt upp i allt Arturs." Ja, så kan man naturligtvis uttrycka sig när allt slutar gott. Situationen var kaotisk! Fiskebåten Maggie cirkulerade runt olycksplatsen i den hårda sjön. Männen stod på däck och spanade intensivt ut över havet för att få syn på arbetskamraten och vännen Filip. Efter en stund såg man lyckligtvis något som låg och guppade på vågorna. Hur besättningsmännen lyckades få syn på Filip under det hårda snöövädret var ett under, men de luftfyllda blåkläderna fungerade som flytväst. Kanske besättningsmännen ombord på Maggie fick hjälp av högre makt.

Artur, som alltså var en lång man, "förlängdes" med hjälp av en båtshake och firades ner utanför relingen. Några ur besättningen höll krampaktigt tag i Arturs ben och hoppades att Filip skulle kunna nå båtshaken som Artur höll i. Detta fungerade och en medtagen Filip lyckades grabba tag i båtshaken och Artur kunde dra Filip till sig och hålla om honom. Nu gällde det för resterande besättningsmän att hjälpas åt och dra sina två arbetskamrater ombord på fiskebåten. Arbetslaget fungerade utmärkt!

När Filip föll överbord var han klädd som fiskare var på den tiden i blåkläder och långa traskostövlar. Dessa sparkade Filip av sig när han hamnade i havet. Stövlarna bestod av en kraftig sula gjord i trä och läder i ovandelen. De smörjdes in med tran för att hållas vattentäta. Räddningsstyrkan hade lyckats med sitt uppdrag, men Filip var i dålig kondition när han lades på däck. Han var inte längre kontaktbar. Arbetskamraterna hjälptes åt och fick snabbt ner honom i den varma skansen, där hans våta kläder togs av och en yllefilt sveptes om honom.

Ernst Edvardsson som arbetat och bott i Amerika hade fått utbildning i konstgjord andning och här fick han möjlighet att fysiskt visa hur räddningsinsatsen skulle gå till. Fiskebåten Maggie styrde sin kosa mot Göteborgs fiskhamn. Där skulle de ringa efter ambulans för transport av Filip till Mölndals lasarett. Naturligtvis skulle också deras fångst lossas i fiskhamnen.

Hela vägen höll Ernst enträget på med konstgjord andning, men Filip var svårt medtagen och det såg mörkt ut för honom. En del besättningsmän sa: "Det är ingen idé att du håller på längre Ernst. Filip är död." Svaret från Ernst var tydligt och bestämt: "Jag håller på tills vi lägger till i Göteborgs fiskhamn".

Detta blev räddningen för Filip och tack vare Ernsts insats så överlevde han. Under den konstgjorda andningen i inloppet till Göteborgs hamn rosslade det till i Filips kropp och hjärtat började slå. Vilken lycka! Ernst höll på med konstgjord andning ända fram till att Maggie förtöjdes i Göteborgs fiskhamn och ambulanspersonalen tog över ansvaret för Filip och transporterade honom till Mölndals lasarett.

Det var en nöjd och trött besättning som till sist lossade sin fångst. Därefter satte Maggie kursen hem till Björkö och besättningsmännen stod i hytten med många starka känslor och talade om uthållighet, envishet, laganda och kamratskap. Filip vårdades en tid på Mölndals lasarett och kom så småningom hem till sin nyblivna hustru Milly. De hade endast varit gifta 12 dagar när olyckan hände.

Efter olyckan hade Filip svårt för att gå ner till Björkö hamn. Men efter en tid gick rädslan och ångesten över och han kunde fortsätta att fiska. Nio år senare föddes deras dotter Junis. Ernst, som räddade Filips liv var gift med Aqvelina Charlotta (Lotten). De hade sonen Eddie som sen blev Carinas far. En olycka för 88 år sedan som slutade lyckligt.

Carina Larsson och Junis Rabe

(Ur Björkö-Nytt 3 2017)